

NOTAT

Dato: 25. oktober 2010
Kontor: Udlændingelovskontoret
J.nr.: 09/04981
Sagsbeh.: MUR

**Vejledende notat om selvforsørgelseskravet på ægtefællesammenføringsområdet til
www.nyidanmark.dk**

1. Selvforsørgelseskravet i udlændingelovens § 9, stk. 5

I sager om ægtefællesammenføring stilles der som altovervejende udgangspunkt krav om, at ægtefællerne er selvforsørgende. Kravet om selvforsørgelse fraviges således kun i særlige tilfælde, f.eks. hvis dette følger af Danmarks internationale forpligtelser.

Udtrykket ægtefællesammenføring anvendes i dette notat om familiesammenføring af ægtefæller, registrerede partnere og faste samlevende. Betegnelsen "den herboende ægtefælle" henviser til den i Danmark bosatte ægtefælle, som ønsker sin udenlandske ægtefælle til Danmark. Betegnelsen "den udenlandske ægtefælle" henviser til den udenlandske ægtefælle, som ønsker at få opholdstilladelse i Danmark for at bo med sin herboende ægtefælle.

Betingelsen om selvforsørgelse i tiden frem til opholdstilladelse som ægtefællesammenført meddeles

En opholdstilladelse efter udlændingelovens regler om ægtefællesammenføring skal, medmindre ganske særlige grunde, herunder hensynet til familiens enhed, afgørende taler derimod, betinges af, at den herboende person i 3 år forud for afgørelsen om opholdstilladelse ikke har modtaget hjælp efter lov om aktiv socialpolitik eller integrationsloven. Dette følger af udlændingelovens § 9, stk. 5, 1. pkt.

Bestemmelsen betyder, at det som udgangspunkt er et krav for at få opholdstilladelse som ægtefællesammenført, at den herboende ægtefælle ikke i en periode på 3 år forud for afgørelsen om ægtefællesammenføring har modtaget hjælp efter lov om aktiv socialpolitik eller integrationsloven.

Det bemærkes, at visse typer offentlig hjælp ikke er omfattet af selvforsørgelseskravet, selv om de udbetales efter lov om aktiv socialpolitik eller integrationsloven. Se nærmere herom i afsnit 3.

Betingelsen om selvforsørgelse i tiden efter der er meddelt opholdstilladelse som ægtefællesammenført

En opholdstilladelse meddelt efter udlændingelovens regler om ægtefællesammenføring skal endvidere, medmindre ganske særlige grunde, herunder hensynet til familiens enhed, afgørende taler derimod, betinges af, at ansøgeren og den herboende person ikke modtager

hjælp efter lov om aktiv socialpolitik eller integrationsloven, i tiden indtil ansøgeren meddeles tidsubegrænset opholdstilladelse. Dette følger af udlændingelovens § 9, stk. 5, 2. pkt.

Bestemmelsen betyder, at fra tidspunktet hvor der er meddelt opholdstilladelse som ægtefællesammenført og frem til det tidspunkt, hvor den udenlandske ægtefælle meddeles tidsubegrænset opholdstilladelse, må ingen af ægtefællerne modtage offentlige ydelser efter lov om aktiv socialpolitik eller integrationsloven. Hvis en eller begge ægtefæller modtager hjælp efter lov om aktiv socialpolitik eller integrationsloven, inden den udenlandske ægtefælle meddeles tidsubegrænset opholdstilladelse, kan den udenlandske ægtefælles opholdstilladelse nægtes forlænget eller inddrages.

Det bemærkes, at visse typer offentlig hjælp ikke er omfattet af selvforsørgelseskravet, selv om de udbetales efter lov om aktiv socialpolitik eller integrationsloven. Se nærmere herom i afsnit 3.

2. Dispensation fra selvforsørgelseskravet som følge af Danmarks internationale forpligtelser

Som tidligere omtalt, kan der gives dispensation fra selvforsørgelseskravet i særlige tilfælde. Særlige tilfælde kan navnlig foreligge, hvis hensynet til Danmarks internationale forpligtelser, herunder Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8 om familiens enhed, taler for, at der dispenseres fra selvforsørgelseskravet.

Som eksempler på tilfælde, hvor hensynet til Danmarks internationale forpligtelser kan indebærer dispensation fra kravet om selvforsørgelse, kan nævnes:

- Hvis den herboende ægtefælle risikerer forfølgelse i sit hjemland og derfor ikke kan henvises til at udøve familielivet der.
- Hvis den herboende ægtefælle har forældremyndighed over og samvær med et særbarn i Danmark, og samværet har et omfang eller en karakter der gør, at det ikke kan gennemføres under visumophold eller på anden måde, der sikrer den fortsatte respekt for det etablerede og udøvede familieliv.
- Hvis ansøger og den herboende ægtefælle har et herboende fællesbarn, som har en sådan alder og har været her i så mange år, at det har opnået selvstændig tilknytning til Danmark.
- Hvis den herboende ægtefælles alvorlige sygdom, alvorlige handicap eller høje alder gør, at det vil være humanitært uforsvarligt at henvise ægtefællerne til at tage ophold i et hjemland, hvor den herboende ægtefælle ikke kan tilbydes de nødvendige behandlings- eller pasningsmuligheder.

3. Udbetaling af offentlig hjælp, der ikke forhindrer ægtefællesammenføring eller medfører, at opholdstilladelsen kan inddrages eller nægtes forlænget

Det er kun udbetaling af offentlig hjælp efter lov om aktiv socialpolitik eller integrationsloven, der har betydning for forsørgelseskravet. Offentlig hjælp, der udbetales efter andre love, har således hverken konsekvenser for muligheden for at opnå opholdstilladelse, eller konsekvenser for opholdsgrundlaget for en udenlandsk ægtefælle, som har fået opholdstilladelse, men endnu ikke er meddelt tidsubegrænset opholdstilladelse.

Det er imidlertid ikke alle ydelser, der udbetales efter lov om aktiv socialpolitik eller integrationsloven, som forhindrer, at der gives opholdstilladelse efter familiesammenføringsreglerne til en udenlandsk ægtefælle eller medfører, at opholdstilladelsen kan inddrages eller nægtes forlænget.

Har den herboende ægtefælle modtaget offentlig hjælp i form af enten enkeltstående ydelser af mindre beløbsmæssig størrelse, der ikke er direkte relateret til forsørgelse, eller ydelser, der må sidestilles med løn eller pension eller træder i stedet herfor, vil dette ikke være til hinder for ægtefællesammenføring eller have konsekvenser for opholdsgrundlaget for en udenlandsk ægtefælle, som har fået opholdstilladelse, men endnu ikke er meddelt tidsubegrænset opholdstilladelse. Dette følger af udlændingelovens § 9, stk. 5, 3. pkt. De to sidstnævnte undtagelser gennemgås nærmere nedenfor.

Enkeltstående ydelser af mindre beløbsmæssig størrelse, der ikke er direkte relateret til forsørgelse

Hvis en herboende ægtefælle i en periode på 3 år inden, der træffes afgørelse om ægtefællesammenføring, har modtaget enkeltstående ydelser af mindre beløbsmæssig størrelse efter lov om aktiv socialpolitik eller integrationsloven, vil dette ikke være til hinder for ægtefællesammenføring. Tilsvarende vil udbetaling af enkeltstående ydelser af mindre beløbsmæssig størrelse til en af ægtefællerne i tiden efter, at den udenlandske ægtefælle er blevet meddelt opholdstilladelse, ikke betyde, at opholdstilladelsen nægtes forlænget eller inddrages.

Afgørende for om en enkeltstående ydelse kan anses for at være af mindre beløbsmæssig størrelse er, om den har en sådan karakter og størrelse, at den ikke antages at have indflydelse på parrets evne til selvforsørgelse.

I praksis er det eksempelvis antaget, at en enkeltstående ydelse efter lov om aktiv socialpolitik, som havde til formål at dække transportudgifter i forbindelse med et jobskifte, ikke var til hinder for ægtefællesammenføring. Ydelsen udgjorde et samlet beløb på ca. 900 kr.

Bopælskommunen kan i særlige tilfælde yde hjælp til enkeltudgifter, herunder til sygebehandling m.v., særlig hjælp vedrørende børn og hjælp til flytning efter lov om aktiv socialpolitik §§ 81-85 og integrationslovens §§ 35-39. De beløb, der udbetales i medfør af disse bestemmelser, vil ofte være beskedne og ikke umiddelbart have betydning for parrets evne til selvforsørgelse, hvorfor modtagelse af sådanne ydelser typisk ikke vil være til hinder for æg-

tefællesammenføring eller få konsekvenser for opholdsgrundlaget for en udenlandsk ægtefælle, som har fået opholdstilladelse, men endnu ikke er meddelt tidsubegrænset opholdstilladelse.

Det er dog udlændingemyndighederne, som i hver enkelt sag vurderer, om der er tale om en ydelse, der ikke er omfattet af selvforsørgelseskravet, og som derfor ikke er til hinder for ægtefællesammenføring.

De nævnte bestemmelser i lov om aktiv socialpolitik og integrationsloven omhandler hjælp til rimeligt begrundede enkeltudgifter til en person, der har været ude for ændringer i sine forhold, og ved vurderingen af, om en person er berettiget til at modtage en sådan ydelse, ses der bl.a. på, om personens egen afholdelse af udgiften i afgørende grad vil vanskeliggøre familiens muligheder for at klare sig selv i fremtiden. Endvidere ydes hjælpen normalt kun, hvis udgiften er opstået som følge af behov, der ikke har kunnet forudses.

Det kan forekomme, at ydelser, som er begrundet i enkeltstående tilfælde, udbetales flere gange. Udlændingesservice vil i sådanne tilfælde foretage en vurdering af, hvorvidt hjælpen kan anses som enkeltstående ydelser. Der lægges herved afgørende vægt på, om hjælpen er udbetalt over en kort periode.

Ydelser, der må sidestilles med løn eller pension eller træder i stedet herfor

Hvis en herboende ægtefælle i en periode på 3 år inden, der træffes afgørelse om ægtefællesammenføring, har modtaget ydelser, der må sidestilles med løn eller pension eller træder i stedet herfor, vil dette ikke være til hinder for ægtefællesammenføring. Tilsvarende vil ydelser, der må sidestilles med løn eller pension eller træder i stedet herfor, og som udbetales til en af ægtefællerne i tiden efter, at den udenlandske ægtefælle er blevet meddelt opholdstilladelse ikke betyde, at opholdstilladelsen nægtes forlænget eller inddrages.

Som eksempler på ydelser, der må sidestilles med eller træder i stedet for løn eller pension kan nævnes:

- Ledighedsydelse udbetalt til personer, der opfylder betingelserne for at modtage fleksydelse med henblik på en tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet.
- Ledighedsydelse til ansatte i fleksjob i forbindelse med afholdelse af ferie.
- Tillæg efter aktivlovens § 27 a, som kan udbetales til førtidspensionister, der ikke kan få fuld pension som følge af betingelserne om optjening (såkaldte brøkførtidspensionister).

Det bemærkes, at udbetaling af fleksydelse sker efter lov om fleksydelse, hvorfor en sådan udbetaling ikke er til hinder for ægtefællesammenføring eller får konsekvenser for opholdsgrundlaget for en udenlandsk ægtefælle, som har fået opholdstilladelse, men endnu ikke er meddelt tidsubegrænset opholdstilladelse.

Derimod vil udbetaling af ledighedsydelse til personer, der er visiteret til et fleksjob, men som endnu ikke er påbegyndt fleksjobbet, være til hinder for ægtefællesammenføring og få be-

tydning for opholdsgrundlaget for en udenlandsk ægtefælle, som har fået opholdstilladelse, men endnu ikke er meddelt tidsubegrænset opholdstilladelse.

Tilsvarende gælder udbetaling af revalideringsydelse efter lov om aktiv socialpolitik.

Betydningen af tilbagebetaling af ydelser udbetalt efter lov om aktiv socialpolitik eller integrationsloven

Den omstændighed, at et beløb udbetalt efter lov om aktiv social politik eller integrationsloven er ydet under betingelse af tilbagebetaling, eller at modtageren har tilbagebetalt beløbet frivilligt, vil ikke i sig selv føre til, at udlændingemyndighederne vil anses krævet i udlændingelovens § 9, stk. 5, som opfyldt. Tilbagebetalingen vil imidlertid blive inddraget som et moment ved vurderingen af, hvorvidt en ydelse henset til karakter og beløbsmæssig størrelse kan anses som undtaget fra kravet om selvforsørgelse ved ægtefællesammenføring

4. Erklæring om modtagelse af offentlig hjælp

Det påhviler den herboende ægtefælle at dokumentere, at vedkommende ikke har modtaget offentlig hjælp efter lov om aktiv socialpolitik eller integrationsloven i 3 år forud for afgørelsen om ægtefællesammenføring. Dette dokumenteres ved, at den herboende ægtefælle indhenter en erklæring fra sin bopælskommune. Erklæringen, som kommunen skal underskrive, er en del af den ansøgningspakke, som parret udfylder i forbindelse med ansøgningen om ægtefællesammenføring.

Erklæringen skal indeholde oplysninger om, i hvilket omfang den herboende ægtefælle har modtaget offentligt hjælp. Oplysningerne skal være af en sådan karakter, at Udlændingetjenesten kan vurdere, om der er tale om enkeltstående ydelser af mindre beløbsmæssig størrelse, der ikke er direkte relateret til forsørgelse, eller om der er tale om ydelser, der må sidestilles med løn eller pension eller træder i stedet herfor.

Det vil sige, at hvis den herboende har modtaget offentlig hjælp, skal erklæringen indeholde oplysninger om, efter hvilken eller hvilke love hjælpen er udbetalt, hvilket eller hvilke beløb, der er udbetalt, og hvornår udbetalingen er sket.

På baggrund af oplysningerne i erklæringen vurderer Udlændingetjenesten, om den herboende ægtefælle i 3 år forud for afgørelsen om ægtefællesammenføring har modtaget offentlig hjælp, som er til hinder for ægtefællesammenføring.

5. Kommunernes indberetningspligt

Kommunen skal indberette til Udlændingetjenesten, hvis en af ægtefællerne modtager hjælp efter aktivloven eller integrationsloven. Indberetningen kan ske uden samtykke. Kommunernes indberetningspligt følger af udlændingelovens § 9, stk. 23.

Indberetningen skal ske umiddelbart efter, at kommunen har imødekommet en ansøgning om offentlig hjælp fra en af ægtefællerne.

Det skal fremgå af indberetningen, hvilken type ydelse der er udbetalt. Herudover skal det fremgå i hvilket omfang, ydelsen er udbetalt, det vil sige, hvilket eller hvilke beløb der er udbetalt og eventuelt hvor mange gange.

Udlændingesservice skal ud fra de oplysninger, som kommunen indberetter, kunne vurdere, om der er tale om enkeltstående ydelser af mindre beløbsmæssig størrelse, der ikke er direkte relateret til forsørgelse, eller om der er tale om ydelser, der må sidestilles med løn eller pension eller træder i stedet herfor, og dermed er undtaget fra reglen om selvforsørgelse.

Kommunen skal ikke indberette om modtagelse af hjælp, når der ikke er stillet krav om selvforsørgelse i forbindelse med ægtefællesammenføringen.

Herudover skal kommunen efter anmodning fra Udlændingesservice afgive en udtalelse om, i hvilket omfang ægtefællerne inden for en nærmere angivet periode har modtaget hjælp efter lov om aktiv socialpolitik eller integrationsloven. Dette følger af udlændingeloven § 9, stk. 22.

Vejledningspligt

Hvis kommunen er bekendt med, at den herboende ægtefælle har en udenlandsk ægtefælle, som har ansøgt om ægtefællesammenføring, eller som påtænker at indgive ansøgning herom, skal kommunen vejlede den pågældende om konsekvenserne ved at få udbetalt offentlig hjælp efter lov om aktiv social politik eller integrationsloven.

Tilsvarende skal kommunen, hvis der er stillet forsørgelseskrav i forbindelse med ægtefællesammenføring, og en af ægtefællerne ansøger om offentlig hjælp efter lov om aktiv socialpolitik eller integrationsloven, vejlede om, at modtagelse af sådan offentlig hjælp kan have konsekvenser for den udenlandske ægtefælles opholdstilladelse.

Dette følger af de almindelige forvaltningsretlige regler om vejledningspligt.

6. Nægtelse af forlængelse og inddragelse af opholdstilladelse

En tidsbegrænset opholdstilladelse, der er betinget af, at parret ikke modtager hjælp efter lov om aktiv socialpolitik eller integrationsloven, kan inddrages eller nægtes forlænget, hvis den udenlandske ægtefælle eller den herboende ægtefælle modtager sådan hjælp. Dette følger af udlændingelovens § 19, stk. 1, nr. 4.

En opholdstilladelse meddelt på baggrund af ægtefællesammenføring, som er betinget af selvforsørgelse, kan således normalt nægtes forlænget eller inddrages, hvis forsørgelseskravet ikke længere er opfyldt.

Ved afgørelsen af, om der skal ske inddragelse eller nægtelse af forlængelse af en opholdstilladelse, skal der tages hensyn til, om en inddragelse eller nægtelse af forlængelse må antages at virke særligt belastende for den pågældende på grund af en række humanitære hensyn. Disse hensyn omfatter bl.a. udlændingens tilknytning til det danske samfund, til-

knytning til herboende personer samt udlændingens alder, helbredstilstand og andre personlige forhold. Dette følger af udlændingelovens § 19, stk. 7, jf. § 26, stk. 1.

Der kan undtagelsesvis være tilfælde, hvor der er tale om en sådan rent midlertidig eller undskyldelig manglende evne til at opfylde selvforsørgelseskravet, at udlændingemyndighederne vil vælge at se bort fra, at kravet – kortvarigt – ikke er opfyldt.

Eksempler på dette kan være uforskyldt arbejdsløshed som følge af sygdom, ulykke eller andre omstændigheder. Andre eksempler kan være, hvis der er tale om korterevarende ledighedsperioder i forbindelse med jobskifte, eller at den herboende ægtefælle som følge af sygdom eller som led i en seniorordning vælger at gå på nedsat tid, og hvor den udbetalte ydelse alene udgør et bagatelagtigt beløb.

Udlændingemyndighedernes vurdering af, om der skal ske inddragelse eller nægtelse af forlængelse af en opholdstilladelse, vil altid afhænge af en konkret og individuel vurdering af de samlede omstændigheder i hver enkelt sag.